

УДК 378.09.011.3-051:376]:[373.5:796.011.1
DOI 10.31494/2412-9208-2019-1-2-115-124

SENSE-DEFINING PRINCIPLES OF PHYSICAL CULTURE IN THE NEW UKRAINIAN SCHOOL СЕНСОВИЗНАЧАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

SERGEY KUSHNIRIUK,

Candidate of science in physical
education and sports, professor

<https://orcid.org/000000031289709X>

sergey.kushniriuk@gmail.com

СЕРГІЙ КУШНІРЮК,

кандидат наук з фізичного
виховання і спорту, професор

LIUDMYLA KRAVCHENKO,

candidate of chemical sciences,
associate professor

<https://orcid.org/0000-0001-5033-586X>

2017kravchenko@gmail.com

ЛЮДМИЛА КРАВЧЕНКО,

кандидат хімічних наук, доцент

LIUDMYLA KOVALSKA,

candidate of pedagogical sciences,
associate professor

<https://orcid.org/0000-0001-7039-1455>

konovalska23@gmail.com

ЛЮДМИЛА КОНОВАЛЬСЬКА,

кандидат педагогічних наук, доцент

*Berdiansk State Pedagogical
University*

✉ 4 Schmidt St., Berdiansk,
Zaporizhzhia region, 71100

*Бердянський державний
педагогічний університет*

✉ вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ,
Запорізька обл., 71100

Original manuscript received: July 16, 2019

Revised manuscript accepted: September 120, 2019

ABSTRACT

The change of social values and priorities in society, the radical and systematic reformation of general secondary education, the construction of the New Ukrainian School, highlight the need for the transformation of behavioral models and social thinking in the field of education, shifting emphasis from authoritarian pedagogical techniques to the value methodological platforms of partnership pedagogy. Pedagogical education in Ukraine should become creative, humanistic, human and cultural-creative. Nowadays, the humanitarian component is not sufficiently represented in the scientific educational literature, the sense-defining principles, on which the scientific-methodical and social basis of pedagogical education in the field of physical culture and human health should be formulated, are not clearly formulated.

The purpose of the work is to study and determine the main sense-defining principles of physical culture in the New Ukrainian school and outline possible ways of implementing these principles in a transformation of the education system of all levels.

The article shows that the result of education in the field of physical culture and human health should be the formation of stable motivation, ability and desire for

students to follow a healthy lifestyle, value attitude to life and health, to promote their physical, mental, social and spiritual development on the basis of partnership pedagogy. The determined value methodological platforms of partnership pedagogy are based on communication, interaction and collaboration between the teacher, the student and the parents in order to build a life-saving healthcare and educational trajectory of the child. The content of education in the field of physical culture and human health is based on the formation of the competencies necessary for successful self-realization in society, reflects the social experience of material and spiritual values created by man in the process of socio-historical practice. It is revealed that the formation of a united European educational space places certain requirements not only on the scientific and educational potential, but also on pedagogical skills, personal and social-behavioral qualities, and the image of teaching staff. The sense-defining principles of physical culture in the New Ukrainian school are researched in the paper, and it is concluded that physical culture should become the basis for the implementation of a new way of life, the further development of the Ukrainian nation. It emphasizes the importance of improving education in the field of physical culture and health of inter-university, regional and international contacts for both teachers and students, regular exchange of experience at seminars, conferences and symposiums, exchange of students, postgraduate students, teachers, joint projects, scientific-experimental programs.

Key words: *New Ukrainian school, sense-defining principles of physical culture, partnership pedagogy, pedagogical image, quality of professional training of future teachers of physical culture and human health.*

Вступ. Докорінне та системне реформування загальної середньої освіти, побудова Нової української школи ставлять перед педагогічною спільнотою нові завдання і виклики, що потребують невідкладного розв'язання. Педагогічні університети, готуючи вчителів для нової школи, мають оперативно відреагувати на запит суспільства, переглянути освітні програми підготовки фахівців у галузі загальної середньої освіти відповідно до сучасних вимог ринку праці на основі загальнолюдських сенсовизначальних принципів. Зміна соціальних цінностей і пріоритетів, що відбувається в суспільстві, актуалізує необхідність здійснення трансформацій моделей поведінки й соціального мислення у сфері освіти, переносу акцентів з авторитарних педагогічних методик на ціннісні методологічні платформи педагогіки партнерства. Освіта в Україні повинна стати креативною, гуманістичною, людино- і культуротворчою. Фізичній культурі в царині освіти людини відведено чільне місце.

Основною турботою кожного суспільства проголошено забезпечення нормального психічного розвитку і збереження здоров'я людини. Це пов'язано з прогресуючим погіршенням якості природного середовища, з одного боку, і стресогенним та імунознижувальним впливом екологічно зміненого середовища на організм людини – з другого. Фактори, що формують здоров'я сучасної людини (поле здоров'я), розподіляються так: спосіб життя — 53%, екологія — 21%, біологія (спадковість) — 16%, система охорони здоров'я — 10%. В Україні екологічна криза зумовлює зростання екологічної складової здоров'я до 60-70% (Кравченко Л.М., Кравченко Н.В., 2015:83).

Стан здоров'я населення України та демографічна ситуація обумовили пріоритетність, яку педагогічна спільнота визнає за розвитком

спеціальних освітніх дисциплін, що формують у школярів свідому мотивацію на здоровий спосіб життя. Визнано, що отримання знань з питань охорони здоров'я і здорового способу життя значне для всіх вікових груп населення, але найважливіше для дітей шкільного віку, оскільки вони найлегше можуть адаптуватися до змін у способі життя і саме від них залежить майбутнє будь-якої країни. Здоров'я — найперша необхідна умова успішного розвитку кожної людини, її навчання, праці, добробуту, створення сім'ї і виховання дітей. Навчити дітей берегти і зміцнювати своє здоров'я — одне з найважливіших завдань сучасної школи, яке має стати компонентом будь-якої освітньої діяльності в закладі освіти і поза його межами (Борліс М.В., 2018).

Аналіз останніх досліджень і публікацій, присвячених умовам реалізації Концепції “Нова українська школа” в галузі фізичної культури та здоров'я людини, дає підстави стверджувати, що педагогічна спільнота знаходиться в творчому пошуку (Вітюк В.В., 2017), (Дрозд О.А., 2018), (Дутчак Ю., Квасниця О., 2018), (Пеньковець Д. В., 2016), але нині гуманітарна складова освіти недостатньо висвітлена в працях, чітко не сформульовані сенсовизначальні принципи, на яких повинна будуватись науково-методична і соціальна база педагогічної освіти в сфері фізичної культури й здоров'я людини.

Метою роботи є дослідження й визначення основних сенсовизначальних принципів фізичної культури в Новій українській школі та окреслення можливих шляхів реалізації її в умовах трансформації системи освіти всіх рівнів.

Методи та методики дослідження. Для досягнення поставленої мети було використано переважно теоретичні методи: аналіз та узагальнення психолого-педагогічної й методичної літератури, державних стандартів, навчальних планів, освітньо-професійних програм та практичного досвіду з організації та методики підготовки майбутніх учителів фізичної культури в педагогічних закладах вищої освіти.

Результати та дискусії. Принципи освіти в галузі фізичної культури та здоров'я людини впливають із сучасного розуміння їх сутності, визначеної колективними зусиллями педагогічної спільноти, рекомендаціями Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу “Про основні компетентності для навчання протягом усього життя”, в яких серед ключових компетентностей зазначені екологічна грамотність і ведення здорового способу життя, урахування специфіки розвитку сучасної людини.

Закон України “Про фізичну культуру і спорт” декларує, що фізична культура “складова загальної культури суспільства, що спрямована на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини з метою гармонійного формування її особистості» (Закон України – Про фізичну культуру і спорт, 2010).

Основною метою освіти в галузі фізичної культури та здоров'я людини є формування в учнів стійкої мотивації, здатності і бажання дотримуватися здорового способу життя, ціннісного ставлення до життя і

здоров'я, сприяння їх фізичному, психічному, соціальному і духовному розвитку.

Здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя формується на засадах педагогіки партнерства, компетентнісному підході шляхом вивчення предметів “Фізична культура”, “Основи здоров'я”; на мультидисциплінарному рівні з урахуванням специфіки предметів та пізнавальних можливостей учнів.

Ціннісні методологічні платформи педагогіки партнерства спираються на спілкування, взаємодію та співпрацю між учителем, учнем і батьками з метою побудови життєвої здоров'язбережувальної та освітньої траєкторії дитини (Нова українська школа: порадник для вчителя, 2017). Сенсовизначальними принципами педагогіки партнерства є:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство;
- соціальне партнерство (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Сучасний освітній простір фізичної культури характеризується:

- різнобічними глибокими знаннями про здоров'я, здоровий спосіб життя, безпечну поведінку, взаємозв'язок організму людини з природним, техногенним і соціальним середовищем;
- наявністю світоглядних ціннісних орієнтацій по відношенню до здоров'я, здорового способу життя;
- відповідальним ставленням до свого здоров'я, удосконаленням фізичних, соціальних, психічних і духовних його чинників;
- навичками критично-аналітичного мислення, свідомим прагненням до ведення здорового способу життя;
- набуттям умінь і досвіду збереження власного здоров'я;
- здатністю застосовувати здоров'язбережувальні компетенції в умовах конкретної життєвої або навчальної ситуації на користь збереження, зміцнення і формування здоров'я;
- стійкою мотивацією і потребою у фізичному розвитку та фізичній підготовленості, комплексному розвитку природних здібностей та моральних якостей;
- вмінням використовувати засоби фізичного виховання в організації здорового способу життя;
- передбаченням можливих негативних віддалених наслідків нездорового способу життя.

Отже, фізична культура проявляється у свідомості, мисленні, поведінці та діяльності особистості.

Результат освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини досягається поетапним шляхом вирішення освітніх, соціальних, виховних, оздоровчих і розвивальних завдань:

- виховання розуміння сучасних проблем здоров'я людини й

усвідомлення їх актуальності для себе, родини, своєї країни;

- розвиток особистої відповідальності за власне здоров'я, здоров'я родини, здоров'я нації;
- зосередження уваги на аналізі власної поведінки, почутті обов'язку перед близькими людьми, державою;
- засвоєння ціннісних орієнтацій як кращих досягнень загальнолюдської і національної культур, розуміння багатогранної цінності здоров'я людини і природи;
- оволодіння науковими знаннями про взаємозв'язок у системі "здоров'я людини – чинники антропогенно зміненого довкілля й соціуму";
- формування знань і умінь дослідницького характеру, спрямованих на розвиток творчої і ділової активності при розв'язанні проблем здоров'я засобами фізичного виховання і життєвих ситуацій;
- сприяння переходу опанованих знань в особисті переконання стосовно здорового способу життя;
- розвиток умінь приймати відповідальні рішення щодо проблем здорового способу життя, безпечної поведінки;
- засвоєння народних традицій і кращих досягнень світової практики в питаннях здоров'язбережувального досвіду з урахуванням стану здоров'я;
- виховання глибокої поваги до власного здоров'я та вироблення навичок його збереження.

Фізична культура передбачає вдосконалення внутрішнього світу самої дитини на засадах почуття людської гідності, гуманізму, взаємодопомоги.

Мета освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини реалізується на основі функціонування в єдності її компонентів. Серед них змісту належить системоутворююча роль.

Зміст освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини базується на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві, відображає соціальний досвід матеріальних і духовних цінностей, створених людиною в процесі суспільно-історичної практики, і має такі складові:

- наукові знання про основи формування здорового способу життя, рухової активності людини, про зв'язки у системі "організм людини – рухова активність – безпечна життєдіяльність – здоров'я";
- система уявлень, понять, закономірностей, які відображають філософські, психологічні, технічні, правові і морально-етичні аспекти фізичної культури в їх розвитку;
- досвід емоційно-ціннісного відношення людства до власного здоров'я, навколишнього середовища, на основі якого формується усвідомлення учнем свого місця у світі і готовність до відповідної практичної діяльності;
- досвід практичної, у тому числі й творчої діяльності дитини в галузі фізичної культури: володіння вміннями, навичками, звичками здоров'язбережувальної доцільної поведінки, ціннісного ставлення до

свого здоров'я, особистого прикладу дотримання правил здорового і безпечного способу життя.

Розгортання змісту освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини відбувається в умовах автономії школи і вчителя з використанням двох підходів: мультидисциплінарного і внутрішньо дисциплінарного.

Мультидисциплінарний підхід передбачає виділення компонента фізичної культури в усіх навчальних дисциплінах на міжпредметній основі, другий підхід – вивчення предметів “Фізична культура” і “Основи здоров'я” в початковій, базовій середній і профільній школах з опорою на принципи педагогіки партнерства й дитиноцентризму.

Формування єдиного європейського освітнього простору висуває певні вимоги не тільки до науково-освітнього потенціалу, але й до педагогічної майстерності, особистих й соціально-поведінкових якостей, іміджу педагогічних кадрів. Як відмічають науковці (Кравченко Л.М., Кравченко Н.В., 2010: 117., Довга Т.Я., Черній В.П., 2016., Каплінський В.В., Асаулюк О.І., 2017., Стасенко О., 2019), оскільки учитель зобов'язаний пропонувати й надавати освітні послуги, спілкуватися з різними групами населення, вести просвітницьку та пропагандистську роботу, здійснювати керівництво дитячим виховним колективом, його образ повинен бути сучасним, привабливим, таким, що викликає повагу та довіру, а саме презентувати такі якості:

- ерудиція, здатність вийти за межі свого предмета, здійснити вільні екскурси в інші галузі, вийти на широкі узагальнення філософського плану, на несподівані аналогії, образи, порівнювання;

- глибока повага до особистості учня, студента, щире бажання його розвитку, готовність завжди прийти йому на допомогу, делікатність в оцінюванні успіхів;

- психологічна грамотність, розуміння суті і можливостей практичної реалізації ідей розвивального навчання, володіння широким спектром методичних засобів автоматично, на рівні підсвідомості;

- психологічна розкутість викладача, усвідомлення ним своєї значущості, спрямованість на творчість;

- розуміння того, що будь-яке керування пізнавальною діяльністю, її оцінювання й прогнозування може мати лише ймовірнісний характер – це мистецтво можливого.

Має значення і зовнішній вигляд педагога, стан його здоров'я, особистісні якості, професійна діяльність.

На думку І. Силадія, викладач є не тільки носієм певних знань, а й прикладом для учнів щодо самореалізації в інших суспільних сферах. Саме тому відповідальність педагога не обмежується лише інтелектуальною складовою життєдіяльності учня, вона набагато більша й охоплює духовну, світоглядну та ціннісну сфери. Тому в умовах свободи демократичного вибору змісту й технологій освіти варто постійно дбати про формування відповідального педагога, який має чітко

усвідомлювати, що від його діяльності залежить не тільки майбутнє конкретної людини, але й нації загалом (Силадій І., 2019: 91).

Освіта в галузі фізичної культури і здоров'я людини спрямована на вирішення конкретних проблем покращення стану здоров'я жителів України, нею повинні бути охоплені всі категорії населення з акцентом на дітей дошкільного віку і початкової школи (Державний стандарт початкової освіти, 2017). Фізична культура має стати сенсовизначальною основою до втілення нового способу життя, подальшого розвитку української нації.

Для успішної реалізації цієї концепції необхідна розробка нових навчальних програм і планів, підготовка та видання на конкурсній основі нових підручників як у паперовому варіанті, так і в електронному; посібників з урахуванням вікових особливостей психофізичного розвитку учнів, науково-методичних матеріалів, розробка комп'ютерних програм, мобільних додатків тощо.

Для забезпечення викладання дисциплін циклу "Фізична культура і здоров'я людини" в Новій українській школі необхідно розробити програми курсів підвищення кваліфікації вчителів з метою побудови нової траєкторії розвитку особистості педагога з використанням інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, змістовним наповненням яких мають стати: філософські та психологічні основи здорового способу життя; мета та сенсовизначальні принципи фізичної культури в Новій українській школі; оновлений зміст основ формування здорового способу життя; методи навчання та форми занять, специфічні для формування здорового способу життя; зміст та основи методики викладання фізичної культури (педагогіка партнерства, принцип дитиноцентризму); моделі уроків фізичної культури в Новій українській школі та методика їх проведення; імідж учителя фізичної культури й основ здоров'я в Новій українській школі; корекційно-реабілітаційні заходи в індивідуальних програмах розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

Висновки. Здійснення освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини потребує передбачити підготовку у вищих навчальних закладах фахівців за новими освітньо-професійними програмами, які гарантуватимуть загальні та професійні компетентності й результати навчання на рівні світових вимог.

Велике значення для покращення освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини мають міжуніверситетські, регіональні й міжнародні контакти як викладачів, так і студентів; регулярний обмін досвідом на семінарах, конференціях і симпозіумах, мобільність студентів, аспірантів, викладачів, виконання спільних проєктів, науково-дослідних програм.

Проблемами, що потребують розв'язання, є низький соціальний статус і рівень оплати праці викладачів, а також відсутність відповідної матеріально-технічної бази в системі освіти всіх рівнів та мотивації педагогів до особистого та професійного зростання.

Література

1. Борліс М.В. Педагогіка здоров'я в початковій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/open?id=1LTbym4PQ0EjE9_qMjiwXVb6GqYx4XLuQ
2. Вітюк В.В. Готовність педагогів до змін в умовах реалізації Концепції “Нова українська школа” /В.В. Вітюк // Педагогічний пошук. – 2017. – № 2 (94). – С.3-6.
3. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua>
4. Довга Т. Я. Формування здорового способу життя учнів засобами імідажевої та фізкультурно-оздоровчої діяльності : навч.-метод. посіб. / Т. Я. Довга, В. П. Черній. – Кіровоград : Видавець Лисенко В. Ф., 2016. – 184 с.
5. Дрозд О.А. Впровадження новітніх технологій на уроках фізичної культури з урахуванням вимог Концепції Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://oxanadrozdz.blogspot.com/p/blog-page_16.html
6. Дутчак Ю., Квасниця О. Забезпечення якості професійної підготовки майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури як педагогічна проблема/ Ю. Дутчак, О. Квасниця // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Вип.3. – Бердянськ: БДПУ, 2018. – С.173-182.
7. Закон України —Про фізичну культуру і спорт // Вчитель. – 2010. – №9. – С.19-36.
8. Каплінський В. В. Основи виховної діяльності вчителя фізичної культури : навч. посіб. / В. В. Каплінський, І. О. Асаулюк. – Київ. – КНТ, 2017. – 294 с.
9. Кравченко Л.М., Кравченко Н.В. Здоров'я сучасної людини в контексті екологічної безпеки/ Л.М. Кравченко, Н.В. Кравченко // Collections of Materials of the 3rd Intern. Scient. Conferens «Modern Problems of Management: Economics, Education, Health care and Pharmacy», November 19-21, 2015. Opole, Poland – 2015; ISBN 978-83-62683-69-7 (Paper); P. 83 – 86.
10. Кравченко Л.М., Кравченко Н.В. Стратегії інженерно-педагогічної освіти в контексті інтеграції в європейський простір/ Л.М. Кравченко, Н.В. Кравченко // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки) – Бердянськ: БДПУ, 2010. – № 2. – С.113-118.
11. Нова українська школа: порадник для вчителя/ Під заг. ред. Бібік Н.М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206с.
12. Пеньковець Д. В. Компоненти професійної компетенції у майбутніх учителів фізичної культури / Д. В. Пеньковець // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Вип. 125 / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка; голов. ред. О. М. Носко. – Чернігів: ЧНПУ ім. Т.Г. Шевченка, 2016. – 418 с.
13. Рекомендація 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) "Про основні компетенції для навчання протягом усього життя" від 18 грудня 2006 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/last/show/994_975.
14. Силадій І. Відповідальність педагога і свобода вибору змісту й технологій освіти/ І. Силадій // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – Вип.1. – Бердянськ : БДПУ, 2019. – С.83-91.
15. Стасенко О. Формування професійного іміджу майбутніх учителів фізичної культури /О. Стасенко// Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – Вип.1. – Бердянськ : БДПУ, 2019. – С.337-344.

16. Язловецька О. В. Педагогіка фізичного виховання та спортивної діяльності : навч. посіб. / О. В. Язловецька, О. В. Шевченко. – Харків, 2018. – 404 с.

References

1. Borlis M.V. Pedagogika zdorov'ya v pochatkoviy shkoli [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: https://drive.google.com/open?id=1LTbvm4PQ0EjE9_qMjivXVb6GqYx4XLuQ
2. Vitiuk V.V. Hotovnist pedahohiv do zmin v umovakh realizatsii Kontseptsii "Nova ukrainska shkola" / V.V. Vitiuk // Pedahohichniy poshuk. – 2017. – № 2 (94). – S. 3-6.
3. Derzhavnyi standart pochatkovoї osvity [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua>
4. Dovha, T. Ya., Chernii, V. P. (2016). Formuvannya zdorovoho sposobu zhyttia uchniv zasobamy imidzhevoi ta fizkulturno-ozdorovchoї diialnosti : navchalnometodychnyi posibnyk [Formation of a Healthy Lifestyle of Students by Means of Image and Physical Culture and Recreation Activity : A Teaching Manual]. Kirovohrad : Lysenko V. F. [in Ukrainian].
5. Drozd O.A. Vprovadzhennya novitnikh tekhnolohiy na urokakh fizychnoy kul'tury z urakhuvanniam vymoh Kontseptsiiy Novoyi ukrayins'koyi shkoly [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : http://oxanadrozd.blogspot.com/p/blog-page_16.html
6. Dutchak YU., Kvasnytsya O. Zabezpechennya yakosti profesiynoy pidgotovky maybutnikh mahistriv seredn'oyi osvity z fizychnoy kul'tury yak pedahohichna problema/ YU. Dutchak, O. Kvasnytsya // Naukovi zapysky Berdyans'koho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu. Seriya: Pedahohichni nauky. Vyp.3. – Berdyans'k: BDPU, 2018. – S.173-182.
7. Kaplinskiy, V. V., Asauliuk, I. O. (2017). Osnovy vykhovnoi diialnosti vchytelia fizychnoy kul'tury : navchalny posibnyk [Fundamentals of Educational Activities of Physical Education Teacher : A Manual]. Kyiv : KNT [in Ukrainian].
8. Kravchenko L.M., Kravchenko N.V. Zdorov'ya suchasnoyi lyudyny v konteksti ekolohichnoyi bezpeky/ L.M. Kravchenko, N.V. Kravchenko// Collections of Materials of the 3rd Intern. Scient. Conferens «Modern Problems of Management: Economics, Education, Health care and Pharmacy», November 19-21, 2015. Opole, Poland – 2015; ISBN 978-83-62683-69-7 (Paper); P. 83 – 86.
9. Kravchenko L.M., Kravchenko N.V. Stratehiyi inzhenerno-pedahohichnoyi osvity v konteksti intehratsiyi v yevropeys'kyyi prostir/ L.M. Kravchenko, N.V. Kravchenko // Zbirnyk naukovykh prats' Berdyans'koho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu (Pedahohichni nauky) – Berdyans'k: BDPU, 2010. – № 2. – S.113-118.
10. Nova ukrayins'ka shkola: poradnyk dlya vchytelya/ Pid zah. red. Bibik N.M. – K.: TOV «Vydavnychyy dim «Pleyady», 2017. – 206s.
11. Pen'kovets' D. V. Komponenty profesiynoyi kompetentsiyi u maybutnikh uchyteliv fizychnoy kul'tury / D. V. Pen'kovets' // Visnyk Chernihivs'koho natsional'nogo pedahohichnogo universytetu. Vyp. 125 / Chernihiv. nats. ped. un-t im. T. H. Shevchenka; holov. red. O. M. Nosko. – Chernihiv: CHNPU im. T.H. Shevchenka, 2016. – 418 s.
12. Rekomendatsiya 2006/962/YES Yevropeys'koho Parlamentu ta Rady (YES) "Pro osnovni kompetentsiyi dlya navchannya protyahom us'oho zhyttya" vid 18 hrudnya 2006 roku. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon3.rada.gov.ua/last/show/994_975.
13. Syladiy I. Vidpovidal'nist' pedahoha i svoboda vyboru zmistu y tekhnolohiy osvity/ I. Syladiy // Naukovi zapysky Berdyans'koho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu. Seriya: Pedahohichni nauky. – Vyp.1. – Berdyans'k : BDPU, 2019. – S.83-91.

14. Stasenko O. Formuvannya profesijnogo imidzhu maybutnikh uchyteliv fizychnoi kul'tury /O. Stasenko// Naukovi zapysky Berdyans'koho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu. Seriya: Pedahohichni nauky. – Vyp.1. – Berdyans'k : BДPU, 2019. – S.337-344.

15. Yazlovetska, O. V., Shevchenko, O. V. (2018). Pedahohika fizychnoho vykhovannia ta sportyvnoi diialnosti: navchalnyi posibnyk [Pedagogy of Physical Education and Sports Activity : A Manual]. Kharkiv [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Зміна соціальних цінностей і пріоритетів, що відбувається в суспільстві, докорінне та системне реформування загальної середньої освіти, побудова Нової української школи актуалізують необхідність здійснення трансформації моделей поведінки й соціального мислення у сфері освіти, переносу акцентів з авторитарних педагогічних методик на ціннісні методологічні платформи педагогіки партнерства. Педагогічна освіта в Україні повинна стати креативною, гуманістичною, людино- і культуро творчою. Нині гуманітарна складова недостатньо повно представлена в науковій освітянській літературі, чітко не сформульовані сенсовизначальні принципи, на яких повинна будуватись науково-методична і соціальна база педагогічної освіти в сфері фізичної культури й здоров'я людини.

Метою роботи є дослідження й визначення основних сенсовизначальних принципів фізичної культури в Новій українській школі та окреслення можливих шляхів реалізації даних принципів в умовах трансформації системи освіти всіх рівнів.

У статті показано, що результатом освіти в галузі фізичної культури та здоров'я людини має бути формування в учнів стійкої мотивації, здатності і бажання дотримуватися здорового способу життя, ціннісного ставлення до життя і здоров'я, сприяння їх фізичному, психічному, соціальному і духовному розвитку на засадах педагогіки партнерства. Визначені ціннісні методологічні платформи педагогіки партнерства спираються на спілкування, взаємодію та співпрацю між учителем, учнем і батьками з метою побудови життєвої здоров'язберезувальної та освітньої траєкторії дитини. Зміст освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини базується на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві, відображає соціальний досвід матеріальних і духовних цінностей, створених людиною в процесі суспільно-історичної практики. З'ясовано, що формування єдиного європейського освітнього простору висуває певні вимоги не тільки до науково-освітнього потенціалу, але й до педагогічної майстерності, особистих і соціально-поведінкових якостей, іміджу педагогічних кадрів. У роботі досліджені сенсовизначальні принципи фізичної культури в Новій українській школі й робиться висновок, що фізична культура має стати основою для втілення нового способу життя, подальшого розвитку української нації. Підкреслюється велике значення для покращення освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини міжуніверситетських, регіональних і міжнародних контактів як викладачів, так і студентів, регулярний обмін досвідом на семінарах, конференціях і симпозіумах, мобільність студентів, аспірантів, викладачів, виконання ними спільних проектів, науково-дослідних програм.

Ключові слова: *Нова українська школа, сенсовизначальні принципи фізичної культури, педагогіка партнерства, імідж педагога, якість професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури й здоров'я людини.*